

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. spalio 19 d.
(OR. en)

12099/20

AGRI 367
ENV 645
PESTICIDE 33
PHYTOSAN 24
FORETS 33
SAN 367
VETER 44
PECHE 329
MARE 27
ECOFIN 949
RECH 407
SUSTDEV 137
DEVGEN 140
FAO 24
WTO 279

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2020 m. spalio 19 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 11822/20

Dalykas: Tarybos išvados dėl strategijos „Nuo ūkio iki stalo“
– Tarybos išvados (2020 m. spalio 19 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl strategijos „Nuo ūkio iki stalo“, kurias 2020 m. spalio 19 d. patvirtino Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba.

Tarybos išvados dėl strategijos „Nuo ūkio iki stalo“

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

PRIMINDAMA:

- 2019 m. lapkričio 29 d. Tarybos išvadas dėl atnaujintos bioekonomikos strategijos „Tvari Europos bioekonomika. Ekonomikos, visuomenės ir aplinkos sąsajų stiprinimas“;
- 2019 m. gruodžio 16 d. Tarybos išvadas „Gyvūnų gerovė – neatsiejama tvarios gyvūninės produkcijos dalis“ (dok. 14975/19);
- 2019 m. gruodžio 16 d. Tarybos išvadas dėl tolesnių veiksmų, kaip geriau kovoti su sukčiavimo praktika žemės ūkio maisto produktų grandinėje ir nuo jos atgrasyti (dok. 15154/19);
- 2016 m. birželio 28 d. Tarybos išvadas dėl maisto nuostolių ir maisto švaistymo (dok. 10730/16);
- 2019 m. birželio 14 d. Tarybos išvadas dėl tolesnių veiksmų siekiant, kad ES taptų geriausios praktikos regionu kovojant su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (dok. 10366/19);
- 2018 m. birželio 18 d. Tarybos išvadas dėl ES ir jos valstybių narių vidutinės trukmės laikotarpio prioritetų Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijoje (FAO) (dok. 10277/18),

PRIPAŽĮSTA, kad strategija „Nuo ūkio iki stalo“ yra itin svarbi žaliojo kurso dalis ir kad joje visapusiškai sprendžiami tvarių maisto sistemų uždaviniai, taip pat pripažįstamos maisto, sveikos visuomenės ir sveikos planetos sąsajos.

I. VEIKSMAI, KURIŲ REIKIA NORINT PEREITI PRIE TVARIŲ MAISTO SISTEMŲ

- 1) **PALANKIAI VERTINA** Europos Komisijos komunikatą „Sąžininga, sveika ir aplinkai palanki maisto sistema pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“.
- 2) **PABRĖŽIA**, kad strategijoje numatytais priemonėmis turėtų būti prisidedama prie Jungtinių Tautų darbotvarkės iki 2030 m. ir joje nustatytų darnaus vystymosi tikslų, Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos ir Biologinės įvairovės konvencijoje nustatytų tikslų įgyvendinimo.
- 3) **SUTINKA** su Komisija, kad Europos maisto saugos, gausos, maistingumo ir aukštos kokybės lygis jau dabar yra laikomas pasauliniu standartu ir kad tai yra daug metų plėtojamos ES politikos ir ūkininkų, žvejų bei akvakultūros produktų gamintojų pastangų rezultatas.
- 4) **PATVIRTINA** tikslą plėtoti tvarią Europos maisto sistemą nuo gamybos iki vartojimo. Strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ numatytais priemonėmis turėtų būti padedama iki 2050 m. užtikrinti ES poveikio klimatui neutralumą, taip pat pasiekti biologinės įvairovės siekius ir tikslus, išsaugoti gamtos išteklius ir kultūrinį¹ kraštovaizdį ir sumažinti pažeidžiamumą bei padidinti atsparumą klimato kaitai. **PABRĖŽIA** labai svarbų apdulkintojų vaidmenį užtikrinant sveikas ekosistemas ir apsirūpinimo maistu saugumą.
- 5) **PABRĖŽIA**, kad turėtų būti mažinamas dabartinės ES maisto sistemos poveikis aplinkai ir klimatui ir kad turi būti deramai atsižvelgiama į planetos galimybes ir atsargumo principą. Be to, strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ numatytais priemonėmis turėtų būti sudaromos sąlygos labiau vertinti maistą ir gerinti sveikatą. Šiame kontekste **PALANKIAI VERTINA** Komisijos ketinimą ne vėliau kaip iki 2023 m. pabaigos pasiūlyti teisėkūros iniciatyvą dėl tvarių maisto sistemų reglamentavimo ir laukia diskusijų dėl atitinkamų pasiūlymų.

¹ UNESCO apibrėžtis: <https://whc.unesco.org/en/guidelines/>

- 6) **SUTINKA** su Komisija, kad dėl COVID-19 pandemijos išryškėjo gyvybiškai svarbus bendrosios rinkos tiekimo grandinių vaidmuo ir patikimų bei atsparių maisto sistemų svarba, tačiau kartu **ATKREIPIA DĖMESĮ** į maisto tiekimo grandinių sudėtingumą. Be to, **SUTINKA**, kad norint užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą ir mitybą turi būti nuolat užtikrinamos Europos piliečių galimybės gauti pakankamai ir įvairaus aukštos kokybės, maistingo, saugaus ir tvariai pagaminto maisto už pagrįstą kainą. Reikia bendro Europos atsako reaguojant į krizes, kurios daro poveikį maisto sistemoms, kad būtų sušvelnintas šių krizių socialinis bei ekonominis poveikis ES, užtikrintas apsirūpinimo maistu saugumas, mityba ir sauga, taip pat apsaugota visuomenės sveikata. **PABRĖŽIA**, kad reikia siekti pažangios pasaulinių, regioninių ir vietos maisto sistemų, be kita ko, trumpesnių tiekimo grandinių, integracijos, ir daryti tai tokiu būdu, kad šios sistemos viena kitą stiprintų ir būtų didinamas apsirūpinimo maistu saugumas, laikantis bendrosios rinkos principų.
- 7) **PALANKIAI VERTINA** Komisijos ketinimą parengti nenumatytų atvejų planą, kurio tikslas yra užtikrinti maisto tiekimą ir apsirūpinimo maistu saugumą ištikus krizei.
- 8) **AKCENTUOJA** atsargumo principo, rizika grindžiamo požiūrio ir biologinio saugumo svarbą užtikrinant maisto saugą, apsaugant gyvūnų sveikatą, dirvožemį ir augalų sveikatą ES ir pasaulyje, taip pat remiant pragyvenimo šaltinius ir apsirūpinimo maistu saugumą. **PALANKIAI VERTINA** Komisijos tikslą geriau apsaugoti augalų sveikatą. **RAGINA** Komisiją pasiekti šį tikslą, kartu išsaugant aukštą aplinkos ir visuomenės sveikatos apsaugos lygį.
- 9) **NURODO**, kad įgyvendinant strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ reikia skirti ypatingą dėmesį gyvūnų sveikatai, biologiniam saugumui ir gyvūnų gerovei. **PABRĖŽIA**, kad gyvūnų sveikata ir gerovė yra išankstinė sąlyga norint užtikrinti tvarią gyvulininkystės produkciją, o gyvūnų sveikata – išankstinė sąlyga norint sumažinti antimikrobinų medžiagų poreikį. Šiame kontekste **PRIMENA** trejas 2019 m. priimtas Tarybos išvadas^{2, 3, 4}.

² Tarybos išvados dėl vieningu požiūriu grindžiamos bendros biologinio saugumo koncepcijos siekiant apsaugoti gyvūnų sveikatą ES (dok. 10368/1/19 REV1).

³ Tarybos išvados dėl tolesnių veiksmų siekiant, kad ES taptų geriausios praktikos regionu kovojant su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms (dok. 9765/19).

⁴ Tarybos išvados „Gyvūnų gerovė – neatsiejama tvarios gyvulininkystės produkcijos dalis“ (dok. 14975/19).

- 10) **ATKREIPIA DĖMESĮ** į tai, kad strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ įgyvendinimui daro poveikį daug politikos sričių, teisės aktų ir neprivalomų priemonių, ir **PABRĖŽIA**, kad reikia bendradarbiavimu grindžiamo bei darnaus požiūrio ir tarpusavio paramos, daug dėmesio skiriant sinergijai. **PRIMENA** Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros ir **RAGINA** Komisiją pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų grįsti išsamiais poveikio vertinimais. **MANO**, kad būtina užtikrinti strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ numatytų priemonių ir bendros žemės ūkio politikos bei bendros žuvininkystės politikos, 2030 m. ES biologinės įvairovės strategijos ir kitų susijusių sričių ES politikos ir strategijų nuoseklumą ir darną.
- 11) **PRIMENA** 2019 m. lapkričio 29 d. Tarybos išvadas dėl atnaujintos bioekonomikos strategijos „Tvari Europos bioekonomika. Ekonomikos, visuomenės ir aplinkos sąsajų stiprinimas“⁵ ir **NURODO**, kad maisto sistema yra neatskiriama žiedinės ir tvarios bioekonomikos dalis, kuri reikšmingai prisideda prie aplinkos apsaugos ir klimato srities tikslų įgyvendinimo. Šiame kontekste reikia dėti pastangas stiprinti biožaliavomis pagrįstos ekonomikos sektorius, be kita ko, atveriant investicijas ir rinkas, taip pat skatinant tvarią biomasės gamybą ir perdirbimą.
- 12) **PABRĖŽIA**, kad įgyvendinant strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ siūlomus tikslus ir priemones tinkamas dėmesys turi būti skiriamas ir tvarių maisto sistemų ekonominiams, socialiniams ir aplinkosaugos aspektams, be kita ko, atsižvelgiant į ES žemės ūkio ir susijusių sektorių konkurencingumą.
- 13) **PABRĖŽIA**, kad norint užtikrinti sėkmingą perėjimą prie tvarios maisto sistemos itin svarbu užtikrinti pirminiams gamintojams teisingas pajamas. **PABRĖŽIA**, kad norint užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą ir viešąsias gėrybes, pavyzdžiui, ekosistemines paslaugas, svarbu toliau stiprinti pirminių gamintojų, jų kooperatyvų ir gamintojų organizacijų poziciją maisto tiekimo grandinėje ir teikti veiklos rezultatais grindžiamas paskatas laikytis tvarios praktikos. **PALANKIAI VERTINA** Komisijos ketinimą stebėti Nesąžiningos prekybos praktikos direktyvos įgyvendinimą.

⁵ Tarybos išvados dėl atnaujintos bioekonomikos strategijos „Tvari Europos bioekonomika. Ekonomikos, visuomenės ir aplinkos sąsajų stiprinimas“ (dok. 14594/19).

- 14) **PALANKIAI VERTINA** tai, kad strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ taip pat akcentuojama, jog viena iš tvarių maisto sistemų užtikrinimo priemonių yra moksliniai tyrimai ir inovacijos. Tai apima žaliąsias ir skaitmenines inovacijas ir biotechnologijas (jeigu jos yra saugios žmonių sveikatai ir aplinkai), kuriomis turėtų būti prisidedama prie plataus masto maisto gamybos praktikos pokyčių. Šiuo požiūriu itin svarbus vaidmuo tenka daugeliui ES ir regioninių iniciatyvų, pavyzdžiui, programai „Europos horizontas“ ir iniciatyvai BIOEAST. Kalbant apie skaitmenines inovacijas, taip pat labai svarbu plėsti sparčiojo plačiajuosčio ryšio diegimą kaimo vietovėse.
- 15) **PRIPAŽIŖSTA** Žemės ūkio tyrimų nuolatinio komiteto vaidmenį skatinant nustatyti ir įgyvendinti plataus užmojo tikslines ES masto mokslinių tyrimų ir inovacijų programas bei partnerystes. Be to, **PABRĖŽIA**, jog reikia geriau ir intensyviau platinti mokslinių tyrimų rezultatus, kad būtų užmegzti tvirtesni mokslo bendruomenės, vyriausybių, ūkininkų, žvejų, verslo subjektų ir vartotojų ryšiai, kuriais būtų skatinamos inovacijos ir vystymasis. **AKCENTUOJA** elgsenos įžvalgų mokslinių tyrimų svarbą, nes jie yra vienas iš svarbiausių sėkmingą politikos formavimą ir įgyvendinimą skatinančių veiksnių.

II. TVARIOS MAISTO PRODUKTŲ GAMYBOS ES UŽTIKRINIMAS

- 16) **PRIPAŽIŖISTA**, kad strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ numatytais priemonėmis turėtų būti prisidedama prie ūkininkavimo sektorių atsparumo skatinant alternatyvius tvarius ES ūkininkų verslo modelius, kartu išsaugant skirtingas gamybos formas ir sudarant palankesnes sąlygas pirminiams gamintojams gauti gamybos išteklių, įskaitant žemę.
- 17) **ATKREIPIA DĖMESĮ** į pesticidų, antimikrobinų medžiagų ir trąšų naudojimo mažinimo tikslus, taip pat kitus strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ išdėstytus tikslus. **NURODO**, kad norint pasiekti tuos tikslus reikės valstybių narių ir visų suinteresuotųjų subjektų pastangų, taip pat intensyvaus bendradarbiavimo, konsultacijų ir bendros veiklos.

Šiuo atžvilgiu **PRAŠO KOMISIJOS**

- pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų grįsti mokslškai patikimais *ex ante* poveikio įvertinimais, apibūdinant kiekvieno atskiro tikslo apskaičiavimo metodą ir pradines vertes, taip pat jų bazinius laikotarpius, pasikonsultavus su valstybėmis narėmis. Reikėtų atsižvelgti į bendrą pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų poveikį;
 - užtikrinti, kad šie tikslai būtų ES tikslai, kurių siekiant visos valstybės narės turi prisidėti imdamosi veiksmų nacionaliniu lygmeniu. Šiame kontekste, laikantis subsidiarumo principo, turi būti atsižvelgiama į jau pasiektus teigiamus rezultatus, taip pat į skirtingą valstybių narių pradinę poziciją, aplinkybes bei sąlygas;
 - užtikrinti, kad valstybėms narėms skirtos gairės ir rekomendacijos būtų aiškos, išsamios, skaidrios, mokslškai pagrįstos ir orientuotos į rezultatus;
 - užtikrinti ekonomiškai efektyvų tikslų įgyvendinimą ir stebėseną, kartu užtikrinant vienodas sąlygas konkurencingose žemės ūkio maisto produktų rinkose ir suderinamumą su PPO taisyklėmis;
 - toliau skatinti apdairiai ir atsakingai naudoti antimikrobines medžiagas, kad būtų užtikrintas jų efektyvumas gydant žmonių ir gyvūnų infekcijas.
- 18) **RAGINA** akcentuoti poreikį veiksmingai ir ekonomiškai efektyviai administruoti ir įgyvendinti strategiją „Nuo ūkio iki stalo“, veiksmingai koordinuoti veiklą, sukurti patikimas kontrolės priemones ir mechanizmus, be kita ko, užtikrinant skaitmeninį ir išsamią stebėsenos bei vertinimo sistemą.
- 19) **PALANKIAI VERTINA** Komisijos ketinimą sudaryti palankesnes sąlygas pateikti rinkai tvarius ir novatoriškus pašarų priedus, kurie būtų saugūs gyvūnams, žmonėms ir aplinkai.
- 20) **MANO**, kad tolesnis augalinių baltymų gamybos ir gyvulinių baltymų alternatyvių šaltinių plėtojimas yra būdas veiksmingai įveikti daugelį aplinkos ir klimato srities iššūkių, su kuriais susiduria ES žemės ūkis, taip pat užkirsti kelią miškų naikinimui ES nepriklausančiose šalyse.

- 21) **RAGINA** Komisiją pateikti pertvarkos baltymų srityje ES strategiją, kuria būtų raginama ES auginti maistui ir pašarams skirtus baltymingus augalus, taip pat naudoti kitus tvarius baltymų šaltinius. Šiuo požiūriu **ATKREIPIA DĖMESĮ Į** Komisijos ataskaitą dėl augalinių baltymų gamybos plėtros Europos Sąjungoje⁶.
- 22) **SU SUSIDOMĖJIMU ATKREIPIA DĖMESĮ Į** Komisijos ketinimą pateikti naują ES anglies dioksido kiekį dirvožemyje didinančio ūkininkavimo iniciatyvą, kuri būtų Klimato pakto dalis, ir sukurti reguliavimo sistemą, skirtą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo ir anglies dioksido absorbavimo sertifikavimui remiantis patikima ir skaidria anglies dioksido apskaita; taip būtų tikrinamas ir stebimas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimas laikantis ES pranešimo ir apskaitos reikalavimų. **RAGINA** šiame kontekste ypač akcentuoti tvarų anglies dioksido saugojimo pobūdį, išvengiant nutekėjimo poveikio ir neigiamo poveikio aplinkai. Taip pat reikia atkreipti dėmesį į pasekmes dirvožemio organinėms medžiagoms ir papildomą naudą tam tikrai tvariai žemės ūkio praktikai. **PAŽYMI**, kad ES anglies dioksido kiekį dirvožemyje didinančio ūkininkavimo iniciatyva galėtų būti svariai prisidėta siekiant ES tikslų klimato srityje.
- 23) **RAGINA** Komisiją imtis konkrečių veiksmų, kad būtų užtikrinta augalų ir gyvūnų genetinių išteklių apsauga, atkūrimas ir tvarus naudojimas. **PRAŠO** Komisijos pateikti ES strategiją dėl akvakultūros, miškų ir žemės ūkio genetinių išteklių, kuri būtų grindžiama Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) Maisto ir žemės ūkio paskirties genetinių išteklių komisijos darbu. Dėl to tradicines, prie klimato ir vietos sąlygų prisitaikiusias veisles auginantys pirminiai gamintojai turėtų pasinaudoti geresnėmis galimybėmis patekti į rinką. Šiame kontekste **PALANKIAI VERTINA** Komisijos tikslą palengvinti augalų veislių sėklų, įskaitant skirtas ekologiniam ūkininkavimui, registraciją.

⁶ Komunikatas (COM (2018) 757 final).

- 24) **PALANKIAI VERTINA** Komisijos pastebėjimą, kad nauji novatoriški ingredientai ir metodai gali padėti pasiekti didesnio tvarumo, jei jie yra saugūs žmonėms, gyvūnams ir aplinkai ir kartu naudingi visai visuomenei. **LAUKIA** Komisijos tyrimo⁷ atsižvelgiant į Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-528/16 dėl naujų genominių metodų statuso pagal ES teisės aktus.
- 25) **PALANKIAI VERTINA** Komisijos tikslą sumažinti augalų apsaugos produktų naudojimo neigiamą poveikį aplinkai, pavyzdžiui, remiant išsamesnių augalų apsaugos metodų, grindžiamų integruotosios kenkėjų kontrolės principais, kūrimą. Šiuo požiūriu **AKCENTUOJA**, jog svarbu užtikrinti tinkamas ir moksliškai patikimas integruotosios kenkėjų kontrolės priemonės ir skatinti naudoti alternatyvius tvarius augalų apsaugos produktus ir metodus.
- 26) **PAŽYMI**, kad neseniai priimtuose reglamentuose dėl veterinarinių vaistų ir vaistinių pašarų nustatytos priemonės, kurios padės veiksmingiau kovoti su pasauline atsparumo antimikrobinėms priemonėms grėsme laikantis koncepcijos „Viena sveikata“. **PRAŠO** Komisijos kuo greičiau parengti būtinus deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus.

⁷ 2019 m. lapkričio mėn. Europos Sąjungos Taryba paprašė Komisijos (Tarybos sprendimas (ES) 2019/1904) iki 2021 m. balandžio 30 d. pateikti „tyrimą dėl naujų genominių metodų statuso pagal Sąjungos teisę“ (t. y. Direktyvą 2001/18/EB, Reglamentą (EB) 1829/2003, Reglamentą (EB) 1830/2003 ir Direktyvą 2009/41/EB) „atsižvelgiant į Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-528/16“.

- 27) **PALANKIAI VERTINA** tai, kad strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ nurodyta, jog esami gyvūnų gerovės srities teisės aktai turi būti peržiūrėti atsižvelgiant į naujausias mokslines žinias, kad teisės aktai būtų išsamesni ir juos būtų lengviau įgyvendinti. Taip galiausiai turėtų būti užtikrintas aukštesnis gyvūnų gerovės lygis ir padidintas visos ES vartotojų pasitikėjimas. **RAGINA** Komisiją kuo greičiau atlikti šią peržiūrą, kad būtų galima kuo skubiau peržiūrėti esamus gyvūnų gerovės srities teisės aktus, visų pirma teisės aktus dėl gyvūnų transporto, ir pasiūlyti naujas taisykles dėl gyvūnų, kuriems dar nėra taikomi konkretūs ES teisės aktai. **PRAŠO** Komisijos tarptautiniuose forumuose bendradarbiauti su kitais partneriais laikantis Tarybos nustatytų pozicijų dėl politikos, kad būtų skatinama Pasaulinėje gyvūnų sveikatos organizacijoje (OIE) toliau plėtoti tarptautinius gyvūnų gerovės standartus, taip pat nustatyti ir įgyvendinti kuo geriausią gyvūnų gerovės praktiką.
- 28) **PRIMENA** 2019 m. gruodžio 16 d. Tarybos išvadas⁸ ir **PRAŠO** Komisijos įvertinti, kokį poveikį darytų ES reglamentavimo sistema, kurioje būtų nustatyti su gyvūnų gerove susijusio ženklinimo sistemos kriterijai ir kuri padėtų užtikrinti didesnę gyvūnų gerovę, didesnę rinkos skaidrumą, geresnes vartotojų pasirinkimo galimybes ir teisingesnę kompensavimą už gyvulius pagal aukštesnį gyvūnų gerovės lygį, taip pat vienodas sąlygas. **NURODO**, kad reikėtų atsižvelgti į nacionalinę patirtį ir kad turėtų būti kuo labiau sumažinta papildoma administracinė našta.
- 29) **RAGINA** Komisiją išlaikyti aukštą maisto saugos lygį Europos Sąjungoje ir palankiai vertina tolesnius veiksmus, kuriais stiprinama maisto saugos sistema ir kovoja su sukčiavimu maisto produktų srityje visais „nuo ūkio iki stalo“ proceso etapais. Šiuo atžvilgiu **PRIMENA** 2019 m. gruodžio 16 d. Tarybos išvadas dėl tolesnių veiksmų, kaip geriau kovoti su sukčiavimo praktika žemės ūkio maisto produktų grandinėje ir nuo jos atgrasyti⁹.

⁸ Tarybos išvados „Gyvūnų gerovė – neatsiejama tvarios gyvūninės produkcijos dalis“ (dok. 14975/19).

⁹ Tarybos išvados dėl tolesnių veiksmų, kaip geriau kovoti su sukčiavimo praktika žemės ūkio maisto produktų grandinėje ir nuo jos atgrasyti (dok. 15154/19).

- 30) **AKCENTUOJA**, kad pereinant prie žiedinės ekonomikos labai padedama siekti aplinkos apsaugos ir klimato srities tikslų. Todėl **RAGINA** Komisiją sudaryti palankesnes sąlygas išteklių, kurie vietos lygmeniu buvo gauti iš atliekų, mėšlo ar šalutinių produktų, pakartotiniam naudojimui ir perdirbimui, laikantis sanitarijos taisyklių ir atliekų teisės aktų.
- 31) **NURODO**, kad būsimuoju BŽŪP strateginių planų reglamentu ir valstybių narių BŽŪP strateginiais planais bus galima prisidėti prie BŽŪP žalinimo, taigi, prie kai kurių strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“ numatytų tikslų įgyvendinimo. Šiuo atžvilgiu **PALANKIAI VERTINA** tai, kad būsima BŽŪP turėtų sustiprinti subsidiarumo principą ir deramai atsižvelgti į skirtingas nacionalines sąlygas bei atitinkamus valstybių narių poreikių vertinimus, ir **LAUKIA** būsimų Komisijos teisiškai neprivalomų rekomendacijų, kurios gali būti naudojamos kaip papildomos gairės rengiant strateginius planus.
- 32) **PRIMENA**, kad Tarybos pozicija dėl šių priemonių kol kas dar formuluojama, kadangi šiuo metu vyksta Tarybos ir Europos Parlamento derybos dėl pasiūlymų dėl BŽŪP po 2020 m.
- 33) **PALANKIAI VERTINA** ES tikslą dėl ES žemės ūkio paskirties žemės naudojimo ekologiniam ūkininkavimui ir reikšmingo ekologinės akvakultūros plėtimo. **PRIPAŽIŪSTA**, kad ekologiniu ūkininkavimu galima svariai prisidėti prie tvarių maisto sistemų. **RAGINA** Komisiją įvertinti ir kitus galimus ūkininkavimo modelius, kurie galėtų teikti panašią aplinkosauginę naudą.
- 34) **PRAŠO** Komisijos, atsižvelgiant į plataus užmojo tikslą, kurį ji pasiūlė dėl ekologinio ūkininkavimo ES plėtojimo iki 2030 m., kartu su valstybėmis narėmis ir suinteresuotaisiais subjektais tęsti darbą prie paskelbto Ekologinio ūkininkavimo veiksmų plano. Šiame darbe būtina užtikrinti pasiūlos ir paklausos pusiausvyrą. **RAGINA** Komisiją skatinti visas valstybes nares keistis patirtimi ir paspartinti darbą lygiavertiškumo susitarimų su trečiosiomis šalimis srityje, siekiant skatinti ES ekologiškų produktų eksportą.

- 35) **PABRĖŽIA**, kad, siekiant užtikrinti ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį tvarumą, svarbu išlaikyti ir atkurti dirvožemio derlingumą ir agronominį našumą. **PRIPAŽIŠTA**, kad dėl tam tikros žemės ūkio praktikos susidarantis perteklinis maisto medžiagų kiekis daro neigiamą poveikį ekosistemoms, klimatui ir biologinei įvairovei. **PALANKIAI VERTINA** Komisijos iniciatyvą aktyviai konsultuojantis su valstybėmis narėmis parengti maisto medžiagų valdymo planą. Šiuo atžvilgiu **ATKREIPIA DĖMESĮ Į** maisto medžiagų pakartotinio naudojimo, kai pasinaudojama, pavyzdžiui, skaitmeninių technologijų ir tiksliojo ūkininkavimo teikiamomis galimybėmis, potencialą.
- 36) **PALANKIAI VERTINA** plataus užmojo Komisijos siekį skatinti veiksmingas žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemas (**ŽŪŽIS**), kurios įtrauktų visus maisto grandinės dalyvius ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus.
- 37) **PABRĖŽIA** didelį žvejybos ir akvakultūros potencialą sveikai ir tvariai mitybai skirtu maistu ir pašarų gamybos Europos Sąjungoje srityje ir **PRIPAŽIŠTA**, kad padaryta pažanga siekiant Europos Sąjungoje užtikrinti tausią žvejybą ir tvarią akvakultūrą. Be to, dirbant šioje srityje daugiausia dėmesio reikia skirti tvarios natūralių žuvų išteklių pusiausvyros išsaugojimui, taip pat laikytis visiško netoleravimo požiūrio kovoje su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba, kovoti su peržvejojimu ir riboti neigiamą poveikį aplinkai. **RAGINA** išsaugoti tradicinių ir tvarių akvakultūros rūšių praktiką ir padidinti tokių rūšių praktikos konkurencingumą bei atsparumą. **PALANKIAI VERTINA TAI**, kad pranešta apie ES 2013 m. strateginių gairių dėl akvakultūros¹⁰ peržiūrą.
- 38) **PALANKIAI VERTINA** Komisijos planus peržiūrėti teisės aktus su maistu besiliečiančių medžiagų srityje, siekiant pagerinti maisto saugą ir visuomenės sveikatą. **SKATINA** Komisiją parengti suderintas taisykles dėl specifinių rūšių medžiagų, kurios naudojant liečiasi su maistu, atsižvelgiant į augančius žiediško poreikius, kartu užtikrinant maisto saugą. Be to, **RAGINA**, kaip bendrą ES reikalavimą, taikyti atitikties deklaraciją visoms su maistu besiliečiančioms medžiagoms, kad būtų dokumentuojama medžiagų sauga, suteikiama aktuali informacija kitam naudotojui tiekimo grandinėje ir gerinamas su maistu besiliečiančių medžiagų perdirbamumas.

¹⁰ COM/2013/0229: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0229&from=LT>

III. TVARIOS PRAKTIKOS MAISTO PERDIRBIMO IR MAISTO PRAMONĖS SRITYJE SKATINIMAS

- 39) **PRITARIA** Komisijai, kad maisto sistemų atsparumas ir tvarumas turi būti sustiprintas visais lygiais, įskaitant regionų ir vietos lygius.
- 40) **PALANKIAI VERTINA** geresnį darnaus vystymosi aspekto integravimą į Europos kokybės politiką. **PRAŠO** Komisijos dar kartą patvirtinti Europos kokybės sistemų aktualumą bei svarbą ir stiprinti geografinių nuorodų srities teisės aktų sistemą.
- 41) **PRIPAŽIŪSTA** itin svarbų maisto pramonės ir mažmeninės prekybos sektoriaus vaidmenį – šie sektoriai turėtų būti vieni iš lyderių mažinant maisto sistemų aplinkosauginį pėdsaką. **PALANKIAI VERTINA** tai, kad Komisija paskelbė parengsianti ES elgesio kodeksą ir susijusią stebėsenos sistemą.
- 42) **REMIJA KOMISIJOS** įsipareigojimą sudaryti palankesnes sąlygas sveikesnei ir tvariai mitybai. **PABRĖŽIA**, kad svarbu skatinti maisto produktų sudėties keitimą laikantis sveikos ir tvarios mitybos gairių (pvz., dėl druskos, cukraus ir sočiųjų riebalų). **SUSIDOMĖJUSI ATKREIPIA DĖMESĮ** į tai, kad atnaujintos diskusijos siekiant nustatyti maistinės sudėties kategorijas, kad, laikantis Reglamento (EB) Nr. 1924/2006 dėl teiginių apie maistingumą ir sveikatingumą, būtų apribotas teiginių apie maistingumą ir sveikumą, susijusių su maisto produktais, kurių sudėtyje yra daug riebalų, cukraus ar druskos, naudojimas.
- 43) **PALANKIAI VERTINA** tai, jog Komisija siekia, kad ES žemės ūkio produktų populiarinimo programa būtų geriau prisidedama prie tvarios gamybos ir vartojimo, įskaitant ekologiškų produktų ir produktų, kuriems taikomos kokybės sistemos, gamybą ir vartojimą.

- 44) **DAR KARTĄ PATVIRTINA** Tarybos įsipareigojimą siekti 12.3 darnaus vystymosi tikslo (perpus sumažinti pasaulyje vienam gyventojui tenkančių maisto atliekų kiekį mažmeninės prekybos ir vartotojų lygmeniu ir mažinti maisto nuostolių kiekį gamybos ir tiekimo grandinėse). Todėl **PALANKIAI VERTINA** Komisijos pasiūlymus užkirsti kelią maisto nuostoliams ir maisto švaistymui ir juos mažinti, visų pirma peržiūrint ES taisykles, kad būtų užkirstas kelias klaidingam etiketėje nurodytos datos supratimui arba klaidingam datos nurodymui etiketėje. **PRIMENA** Komisijos pareigą, nustatytą Direktyvoje 2008/98/EB¹¹ (ES atliekų pagrindų direktyvoje), peržiūrėtoje Direktyva (ES) 2018/851¹², 2023 m. išnagrinėti galimybę nustatyti iki 2030 m. įgyvendintiną ES masto maisto atliekų kiekio mažinimo tikslą remiantis valstybių narių pranešamais duomenimis ir laikantis nustatytos bendros metodikos.

IV. VARTOTOJŲ VAIDMENS STIPRINIMAS

- 45) **AKCENTUOJA**, kad remiant sveiką ir tvarią mitybą itin svarbus vaidmuo tenka maisto produktų ženklinimui, rinkodaros praktikai, kainodarai, lengvai prieigai, maisto medžiagų kokybei, švietimui mitybos srityje ir sąmoningumo ugdymo kampanijoms. **PRITARIA**, kad vartotojams turi tapti lengva pasirinkti sveikus ir tvarius maisto produktus. Šiame kontekste **AKCENTUOJA**, tinkamo ir lengvai suprantamo vartotojų informavimo vaidmenį, nes tai neatsiejama geresnio maisto vartojimo konteksto dalis. Šiuo atžvilgiu **PABRĖŽIA**, kad nagrinėjant šiuos klausimus reikia atsižvelgti į elgsenos įžvalgas.
- 46) **PALANKIAI VERTINA** Komisijos ketinimą pateikti gaires dėl tvaraus apsirūpinimo maistu visuomeninio maitinimo įstaigose.
- 47) **REMIJA KOMISIJOS** plataus užmojo tikslą sustabdyti širdies ir kraujagyslių ligomis sergančių, antsvorio turinčių ir nutukusių žmonių skaičiaus augimą. **SUTINKA** su Komisija, kad dabartiniai maisto vartojimo modeliai turi tapti tvaresni tiek sveikatos, tiek aplinkosaugos požiūriu.

¹¹ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas, OL L 312, 2008 11 22, p. 3.

¹² 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų (OL L 150, 2018 6 14, p. 109).

- 48) **PALANKIAI VERTINA** tai, kad Komisija siekia suderintos mokslu grindžiamos maistingumo ženklavimo pakuotės priemonės pusėje sistemos, atsižvelgdama į esamą nacionalinę patirtį, ir pasiūlys suderintą tvarių maisto produktų ženklavimo sistemą.
- 49) **PALANKIAI VERTINA** Komisijos iniciatyvą siekti geresnio tam tikrų produktų kilmės ir kilmės vietos ženklavimo. **PABRĖŽIA**, kad reikia atlikti suderinto požiūrio į privalomas kilmės ar kilmės vietos deklaracijas poveikio įvertinimą, apimančią, pavyzdžiui, naudos vartotojams bei gamintojams ir poveikio bendrajai rinkai įvertinimą.

V. VISUOTINĖS PERTVARKOS PROPAGAVIMAS

- 50) **PRIPAŽIŪSTA**, kad svarbu propaguoti maisto sistemų tvarumą pasauliniu lygiu ir gerinti ES pirminių gamintojų konkurencingumą, taip pat užtikrinti vienodas sąlygas. **PABRĖŽIA**, kad ES prekybos politika turėtų būti prisidedama prie bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis stiprinimo ir siekiama jų plataus užmojo įsipareigojimų tokiose pagrindinėse srityse kaip Paryžiaus susitarimo įgyvendinimas, biologinės įvairovės išsaugojimas bei apsauga ir tvarios maisto sistemos, įskaitant augalų sveikatą ir gyvūnų sveikatą bei gerovę, taip pat tausius pesticidų ir antimikrobinių medžiagų naudojimas, kartu užtikrinant veiksmingą jų įgyvendinimą.
- 51) **PRIPAŽIŪSTA**, kad laisvosios prekybos susitarimai yra viena iš ES standartų propagavimo ir standartų griežtinimo pasauliniu mastu priemonių. **PALANKIAI VERTINA** tai, kad ES sieks užtikrinti, kad į visus ES dvišalius prekybos susitarimus būtų įtrauktas plataus užmojo skyrius dėl tvarumo, ir kad ji užtikrins visapusišką jo įgyvendinimą ir vykdymo užtikrinimą, be kita ko, ES už prekybos taisyklių laikymosi užtikrinimą atsakingam vyriausiajam pareigūnui imantis veiksmų. **PRAŠO** Komisijos atlikti tiems susitarimams skirtus poveikio įvertinimus taip, kad jų rezultatus būtų galima gauti dar iki derybų dėl prekybos susitarimo galutinio etapo.
- 52) **PALANKIAI VERTINA** Komisijos ketinimą, laikantis PPO standartų ir įsipareigojimų, peržiūrėti pesticidų kiekio leidžiamuosius importo nuokrypius ir atsižvelgti į aplinkosauginius aspektus vertinant leidžiamojo importo nuokrypio paraiškas.

- 53) **NURODO**, kad importuojamų maisto produktų ir pašarų srityje labai svarbus tarptautinis bendradarbiavimas ir ES prekybos politika. Šiame kontekste **PRIMENA**, kad importuojami maisto produktai ir pašarai turi visiškai atitikti atitinkamus ES teisės aktus.
- 54) **PRITARIA** Komisijos pasiūlymui sumažinti pasaulinį miškų naikinimą ir miškų alinimą. **PALANKIAI VERTINA** Komisijos ketinimą 2021 m. pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto ir pristatyti kitas priemones, kuriomis būtų siekiama, kad ES rinkai būtų teikiama kuo mažiau produktų, susijusių su miškų naikinimu ar alinimu, arba kad tokių produktų jos rinkoje išvis nebūtų.
- 55) **PRIPAŽIŖISTA**, kad didelė ES maisto sistemos anglies pėdsako ir poveikio biologinei įvairovei dalis tenka importui, ir prašo Europos Komisijos pasiūlyti tinkamų priemonių importo poveikiui sumažinti laikantis tarptautinių taisyklių.
- 56) **PALANKIAI VERTINA** tai, kad Komisija bendradarbiauja su šalimis partnerėmis stabdant miškų naikinimą ir skatinant tvarią miškotvarką, taip pat tvarų žemės naudojimo valdymą.
- 57) **SUTINKA**, kad ES turėtų tarptautinėse standartizacijos organizacijose, atitinkamuose daugiašaliuose forumuose ir tarptautiniuose renginiuose, pavyzdžiui, 2021 m. įvyksiančiame JT Pasaulio maisto sistemų aukščiausiojo lygio susitikime, skatinti visuotinį perėjimą prie tvarių maisto sistemų. **PRAŠO** Komisijos propaguoti sąžiningų gamybos ir aplinkosauginio sertifikavimo sistemų nustatymą. **PABRĖŽIA** pasaulinio bendradarbiavimo kovojant su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms svarbą.
- 58) **DAR KARTĄ PATVIRTINA** ES įsipareigojimą siekti tarptautinio bendradarbiavimo tvarių maisto sistemų srityje, deramai atsižvelgiant į įvairius iššūkius, su kuriais susiduriama visame pasaulyje, ir **RAGINA** į ES išorės politiką kaip vieną iš jos tikslų įtraukti tvarias maisto sistemas, taip pat į visus naujus aljansus ir susitarimus su visais partneriais įtraukti konkrečius skyrius dėl tvarių maisto sistemų. **DAR KARTĄ PATVIRTINA**, kokia svarbi yra ES parama tvariai Afrikos kaimo plėtrai, ir šiame kontekste **PRIMENA** Afrikos Sąjungos ir Europos Sąjungos žemės ūkio ministrų trečiosios konferencijos deklaraciją¹³.

¹³ 2019 m. birželio 21 d. Romoje įvykusioje Afrikos Sąjungos ir Europos Sąjungos žemės ūkio ministrų trečiojoje konferencijoje priimta deklaracija ir veiksmų darbotvarkė (dok. 12072/19).

- 59) **PAŽYMI**, kad COVID-19 pandemija atskleidė, kokia svarbi yra gyvūnų ir žmonių sveikatos, mitybos ir maisto, prieigos prie saugaus geriamojo vandens ir sanitarijos paslaugų tarpusavio sąveiką, ir jų sąsajos su aplinka ir klimato kaita (konceptija „Viena sveikata“). **PALANKIAI VERTINA** esamą vadinamųjų trišalių tarptautinių organizacijų (OIE, PSO ir FAO) tarpusavio bendradarbiavimą šioje srityje ir **AKTYVIAI RAGINA** jį stiprinti ir plėsti įtraukiant tarptautines organizacijas, kompetentingas biologinės įvairovės ir aplinkos srityse, kad būtų galima geriau suprasti ir kontroliuoti esamas bei būsimas pandemijas ir užkirsti joms kelią.
-